

**Lary i penaty. O budowaniu poczucia bezpieczeństwa w architekturze**  
– wystawa w Pawilonie Polskim w Wenecji otwarta!

**Jak budować poczucie bezpieczeństwa w czasach niepewności? Ekspozycja *Lary i penaty. O budowaniu poczucia bezpieczeństwa w architekturze*, otwarta właśnie w Pawilonie Polskim w ramach 19. Międzynarodowej Wystawy Architektury w Wenecji, podejmuje próbę odpowiedzi na to pytanie z perspektywy architektury, sztuki i antropologii codziennych gestów. Interdyscyplinarny projekt zespołu w składzie: Aleksandra Kędziołek, Krzysztof Maniak, Katarzyna Przezwańska i Maciej Siuda pokazuje, że poczucie bezpieczeństwa zapewniają nie tylko przepisy, ale też rytuały, symbole i emocjonalne relacje z przestrzenią.**

Ekspozycja została oficjalnie otwarta 8 maja podczas dni prasowych 19. Międzynarodowej Wystawy Architektury – La Biennale di Venezia. Inaugurację poprowadziła komisarka Pawilonu Polskiego, dyrektorka Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki, Agnieszka Pindera. Prezentację oficjalnie otworzyła Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP Hanna Wróblewska. Wystąpienie wygłosiły również: Agnieszka Gloria Kamińska, Konsul Generalna Rzeczypospolitej Polskiej w Mediolanie; Olga Wysocka, dyrektorka Instytutu Adama Mickiewicza oraz Lidia Kołucka, Dyrektor Wykonawcza ds. Sponsoringu w ORLEN, który jest mecenasem Pawilonu Polskiego. Ich udział potwierdził wagę projektu na poziomie międzynarodowym oraz znaczenie współpracy w realizacji wydarzeń kulturalnych tej skali.

*„Dla Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki to wydarzenie o szczególnym znaczeniu. Już od ponad 70 lat opiekujemy się Pawilonem Polskim, czynimy go przestrzenią artystycznego dialogu z międzynarodową publicznością. Udział Polski w Biennale Architektury to nie tylko tradycja, ale i ważna część naszego dziedzictwa”* – podkreśliła Agnieszka Pindera, dyrektorka Zachęty i komisarka Pawilonu Polskiego.

Podczas uroczystej inauguracji akcentowano znaczenie wspólnotowego podejścia do tworzenia wystawy, a także refleksyjnego podejścia do zagadnienia bezpieczeństwa jako emocjonalnego komponentu przestrzeni.

*„Tegoroczny projekt na Biennale Architektury w Wenecji trafia w samo sedno współczesnych pytań i niepokojów. Twórcy ekspozycji przypominają, że nie tylko mury i przepisy zapewniają nam bezpieczeństwo. Również gesty, rytuały, przesady mają moc przekształcania zwykłej przestrzeni w miejsce opiekuńcze. Opowieść o domowych bóstwach – larach i penatach – to nie tylko poetycki symbol, ale uniwersalny kod, głęboko osadzony w ludzkiej potrzebie sprawczości i sensu”* – powiedziała Hanna Wróblewska, ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wystawa nawiązuje do tradycji traktowania architektury jako schronienia przed zagrożeniami. Autorzy projektu stawiają pytanie o możliwości architektury w budowaniu bezpiecznej rzeczywistości – zarówno poprzez narzędzia techniczne, jak i zakorzenione w kulturze praktyki, które wzmacniają poczucie sprawczości wobec niebezpieczeństw. Koncepcja ekspozycji opiera się na dwóch porządkach: technicznym, wynikającym z przepisów, i kulturowym, związanym z lokalnymi zwyczajami i wierzeniami. W przestrzeni wystawy znalazły się obiekty techniczne (znaki ewakuacyjne, systemy alarmowe, gaśnice), a także przedmioty związane z rytuałami i tradycją, m.in. podkowa, kije smugowe, różdżka radiestezyjna, gromnica, odpromiennik czy znaki ochronne na progu. Aranżacja wystawy łączy przestrzeń wnętrza Pawilonu Polskiego i jego fasady. Wszystkie elementy zostały zaprojektowane, wykonane lub odnalezione przez zespół autorski, który pracował kolektywnie, bez sztywnego podziału ról.

Ekspozycji towarzyszy także publikacja *Lares et penates. On Building a Sense of Security in Architecture*, którą można nabyć w Księgarni Artystycznej Zachęty, na stronie internetowej oraz w księgarni Biennale w Wenecji.

Wystawę można oglądać w Wenecji do 23 listopada.

**zespół:** Aleksandra Kędziorek, Krzysztof Maniak, Katarzyna Przezwańska, Maciej Siuda

**komisarz Pawilonu Polskiego:** Agnieszka Pindera, dyrektorka Zachęty – Narodowej Galerii Sztuki

**Biuro Biennale:** Anna Kowalska, Michał Kubiak (zastępca komisarza)

**organizator:** Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

**mecenas:** ORLEN

**partnerzy wystawy:** Instytut Adama Mickiewicza, Paradyż

Pawilon Polski wspiera Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych

**współpraca:** Instytut Polski w Rzymie

**patroni medialni:** Architektura & Biznes, Elle DECO, LABEL, PAP, Polskie Radio, TVP Kultura, Vogue Polska, Autoportret

Udział Polski w 19. Międzynarodowej Wystawie Architektury w Wenecji finansuje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej.

***Lary i penaty. O budowaniu poczucia bezpieczeństwa w architekturze***

Pawilon Polski

Biennale Architettura

10.05–23.11.2025